

האקדמיה ללשון העברית

פעילויות ופרסומים חדשים

פורסם גיליון חדש של דיועון האקדמיה ובו בין היתר סקירת מפעלו של פרופ' שלמה מוזג ז"ל, עניני לשון מאת טגן נשיא האקדמיה, מונחי משפט חדשים ודברים לזכרו של חברנו ישראל בן דוד. [לעיון](#)

חדש בחנות הספרים – גלוסר המילים השאלות מן היוגונית וכן הרומית מאת נרית שובל-דודאי: הגלוסר מציג למעלה מאלף וחמש מאות מילים שאלות מיוגונית ומלטינית מן המקורות היהודיים שלאחר המקרא. [לפרטים ולרכישה](#)

זכר ונקבה – למה צריך מן בשפה? נותחו כרטיסים אחרונים להרצאה על הבר בתל אביב בשיתוף ארגון [WIZE](#). [להרשמה](#)

קו מפרדי לציון טווח ולשימושים נוספים

בלילי הפיסוק בפרק העוסק בקו מפרדי יזוד טעוף לקו לציון טווח. למעשה מדובר באותו הקו המפרדי – קו ארץ יחסית שמקומו בנבחה אמצע השורה. בתפקידו זה הוא מציין טווח בין מספרים (מנוחים בספר למשל) בין שעות, בין מקומות וכיוצא באלו.

חשבה חדשה באחר סוקרת באמצעות דוגמאות שימושיות מספרים בקו המפרדי בכתיבה העברית.

[להרחבה](#)

קש או קשית ותפקידיה של הסימונת יית

רבים פונים אל האקדמיה ללשון בשאלה – קש לשתיה או קשית לשתיה? האקדמיה אומנם לא עסקה בכך, אולם במילוני העברית מקובלת ההבחנה האת: 'קשיל' – צינורית המשמשת לשתיה, ו'קש' – קנה תבואה. [יש, וגם שם קיבוצי – קני תבואה, כשימוש במקרא: 'לקשש קש לקבץ' \(שמות ה' ב'\).](#)

המילה 'קשיל' נצרה בהוספת הסימונת יית למילה קש כמו מילים רבות אחרות. חשבה חדשה באחר סוקרת את מגוון התפקידים של הסימונת יית בלשוננו.

[לפרטים הדברים](#)

שמות ומשמעויות – כהן ולוי

השמות נתן ולוי הם משמעות המשפחה הרחוקים בעולם היהודי וגם התחייבים ביותר, ועל כן הם רגילים להיכתב בכתיבם המסורתי. עם זאת שהמילה כהן אינה שם משפחה אלא מצינת את בעל התפקיד. כהן (דת), היא היכתב בו"ו בביקוד ושלא בביקוד: כוהן.

השמות הללו התגלגלו בקהילות ישראל בצורות מנוגדות. שמונת ובהן קהני (המורה הארמית), כהן/כהן, כהן, כהן (הגמיל' מחליפה את ה"א בפי דוברי חסית), כהנף, כהנבין, כהנסקי; ליוון, לויטא, לויטס, לויץ, לויטסקי, לוינר ועוד הרבה.

[עוד על משמעויות השמות](#)

לקראת כ"ט בנובמבר

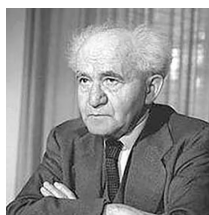

תאריך לועזי בלבוש עברי

ל"ט בנובמבר, הוא צירוף משונה למדי: אנו רגילים לציין תאריך עברי באותיות (למשל: ה' באייר, י"א באדר) ותאריך לועזי בספרות (למשל: 1 באפריל, 4 ביולי). מעמד אלוה כן משמעות אותיות לציון תאריך לועזי. מעמד זהה נודע גם לתאריך העברית בלועזי – ל"ט בנובמבר. שני התאריכים – ל"ט בנובמבר ול"ט בנובמבר – מציגים מאורעות בעלי חשיבות רבה לעם היהודי ונדב בדבד קשורים קשר ישיר לאומות העולם. זו ככל הנראה הסיבה למבנה המיוחד שלהם: מצד אחד התאריך הוא העולם על יח השנה הכללי ויש בו הבעת כבוד לאומות העברית נתון לתאריך ספר חגיגי ומלמד על זיקתו הערוכה לעם היהודי.

[להרחבה](#)

בן-גוריון מעדיף להתיק ולא להתפיל

בטבת תשל"ב, ינואר 1963, קיבל ראש הממשלה דוד בן-גוריון מכתב מאת המהנדס אלכסנדר זרחין, שהיה הלחן מחקר התפילה הימני בישראל הצעירה. במכתב הזכיר זרחין הקצבה שאמור היה לקבץ מהממשלה לקידום ביות מתקני התפילה עליהם שיק. בן-גוריון השיב לזרחין קצרות שידבר על ההקצבה עם השרים המוסקדים על כך, ואת יתר המכתב הקדיש לשאלה לשונית – ביקורת על השימוש במושג תפיל' בהשמע הרחוקה המלווים ממי הם. בן-גוריון ציין שמפיל פירושו חסר טעם ולא חסר מלח, ולכן הוא מבכר את המילה 'המתקה' על 'התפילה', ולדבריו בבל לשונות אירופה מכנים מים שאינם מלווים 'מים מתוקים' – ואיש את טענה לחשוב שהכוונה למים שהומתקו בסוכר.

[עוד על הויכוח בעניין התפילה](#)

שאלה בעברית

תמיכה באקדמיה

עקבו אחרינו

להתראות באיגרת הבאה!